

Sygn. akt *IV U 498/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Jolanta Krzywonos

Protokolant: st. sekr. sądowy Maria Misiuda

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2019 r. w Rzeszowie

sprawy z wniosku B. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o wypłatę świadczenia

na skutek odwołania B. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 04/03/2019 r. znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. z dnia 04/03/2019 r , znak: (...) w ten sposób, że nakazuje organowi rentowemu podjęcie i wypłatę zawieszanej emerytury B. K. oraz ustala brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Sygn. akt IV U 498/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 17 września 2019 r.

Decyzją z dnia 4 marca 2019r. znak: (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R., po rozpoznaniu wniosku z dnia 30.01.2019r., przyznał B. K. emeryturę od 1 stycznia 2019r. Wysokość emerytury została obliczona zgodnie z zasadami określonymi w art. 26 ustawy emerytalnej i wyniosła 992,04 zł. Organ rentowy podał, że przyznana emerytura jest niższa od najniższej emerytury, która wynosi 1 029,80 zł, jednakże nie podwyższa się jej, gdyż wnioskodawca nie udowodnił okresów składkowych i nieskładkowych w wymiarze 25 lat. Poinformował również, że emerytura ustalona decyzją zostaje zawieszona do czasu dokonania przez wnioskodawcę wyboru świadczenia wypłaconego z ZUS lub (...) w R..

W odwołaniu B. K. podnosił, iż brak jest podstawy prawnej do zawieszenia wypłaty nabytego prawa do emerytury z ZUS, gdyż przepisy ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie przewidują takiej możliwości. Na poparcie swojego stanowiska powoływał wyrok Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019r. I UK 426/17. Wnosił o uchylenie zaskarżonej decyzji.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie. Wyjaśnił, iż zasada wypłaty świadczeń w przypadku zbiegu prawa do różnych świadczeń, jak to ma miejsce w przypadku wnioskodawcy, określona została w

art. 95 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. U wnioskodawcy nastąpił bowiem zbieg prawa do emerytury z FUS z prawem do emerytury przewidzianej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, tj. żołnierzy zawodowych. Odnosząc się do orzeczenia Sądu Najwyższego z 24 stycznia 2019r. stwierdził, że został on wydany w indywidualnej sprawie i nie ma wpływu na podjętą decyzję w sprawie wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. K. urodził się (...)

Decyzją z dnia 6 lipca 2000r. Wojskowe Biuro Emerytalne działając w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin przyznało B. K. emeryturę wojskową od 1 maja 2000r. Podstawa wymiaru wyniosła 80,08%: 15 lat służby wojskowej- 40%, służba wojskowa ponad 15 lat – 37,70% oraz okresy składkowe poprzedzające służbę wojskową do 3 lat – 2,38%. Procentowy wymiar emerytury przy zachowaniu zasady nie przekraczania 75% podstawy został obniżony do 75%.

W okresie od 1 października 2003r. do 30 czerwca 2012r. pracował jako pracownik cywilny w Wojskowej Administracji K. nr 1 w R. i z tego tytułu odprowadzał składki.

W dniu 12 lutego 2019r. do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wpłynął wniosek B. K. o emeryturę.

W dniu 4 marca 2019r. organ rentowy wydał decyzję będącą przedmiotem niniejszego postępowania.

(dowód: akta emerytalne Ministerstwa Obrony Narodowej nr 2361, dokumentacja w aktach ZUS, wykaz opłaconych składek dla wnioskodawcy za okres od 2003r. do 2013r.)

Sąd dokonał powyższych ustaleń faktycznych na podstawie powołanych dokumentów, którym to dowodom dał wiarę. Nie były one kwestionowane przez strony postępowania.

Sąd, zgodnie z regułą zawartą w art. 233 § 1 k.p.c. dokonał oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego, która przełożyła się na ostateczny wynik niniejszego postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 ustawy z 10 grudnia 1993r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (DZ. U. 2019 poz. 289 j.t.) emerytowi uprawnionemu do emerytury obliczonej na podstawie art. 15 dolicza się na jego wniosek do wysługi emerytalnej, z zastrzeżeniem ust. 2, następujące okresy przypadające po zwolnieniu ze służby:

- 1) zatrudnienia przed dniem 1 stycznia 1999 r. w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa pełnego wymiaru czasu pracy;
- 2) opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe po dniu 31 grudnia 1998 r. lub okres nieopłacania składek z powodu przekroczenia w trakcie roku kalendarzowego kwoty rocznej podstawy wymiaru składek na te ubezpieczenia.

Powyższe okresy dolicza się do wysługi emerytalnej, jeżeli:

- 1) emerytura wynosi mniej niż 75% podstawy jej wymiaru oraz
- 2) emeryt ukończył 55 lat życia - mężczyzna i 50 lat życia - kobieta albo stał się inwalidą.

Wspomniany przepis art. 15 stanowi emerytura dla żołnierza, który pozostawał w służbie przed dniem 2 stycznia 1999 r., wynosi 40% podstawy jej wymiaru za 15 lat służby wojskowej i wzrasta, z zastrzeżeniem ust. 1a, o:

- 1) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy dalszy rok tej służby;

- 2) 2,6% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych poprzedzających służbę, nie więcej jednak niż za trzy lata tych okresów;
- 3) 1,3% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów składkowych ponad trzyletni okres składkowy, o których mowa w pkt 2;
- 4) 0,7% podstawy wymiaru - za każdy rok okresów nieskładkowych poprzedzających służbę.

Wnioskodawca jest uprawniony do emerytury wojskowej, której procentowy wymiar wynosi 75%, co wynika z art. 18 ust. 1 w/w ustawy, zgodnie z którym kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych, o których mowa w art. 25, nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury. Na wymiar świadczenia składa się 80,08% z tytułu: 29 lat 6 miesięcy i 1 dzień służby wojskowej – 77,7% oraz 11 miesięcy i 29 dni okresów poprzedzających służbę – 2,38%.

Tym samym w sytuacji wnioskodawcy nie ma możliwości zwiększenia podstawy wymiaru przez dodania okresów pracy cywilnej.

Inaczej sytuacja przedstawia się w stosunku do żołnierzy, którzy zostali przyjęci do służby po dniu 1 stycznia 1999r. Żołnierz taki nie ma możliwości doliczenia okresów pracy cywilnej do emerytury wojskowej. Jeśli natomiast podejmie pracę po zakończeniu służby i uzyskaniu prawa do emerytury wojskowej może ubiegać się o emeryturę w oparciu o przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy podnosi, iż do sytuacji wnioskodawcy zastosowanie znajduje art. 95 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 2018r. poz. 1270 j.t.). Zgodnie z powołanym przepisem w razie zbiegu u jednej osoby prawa do kilku świadczeń przewidzianych w ustawie wypłaca się jedno z tych świadczeń - wyższe lub wybrane przez zainteresowanego. Przepis ust. 1 stosuje się również, z uwzględnieniem art. 96, w razie zbiegu prawa do emerytury lub renty określonych w ustawie z prawem do świadczeń przewidzianych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym osób, o których mowa w art. 2 ust. 2, z wyjątkiem przypadku, gdy emerytura wojskowa lub policyjna została obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin lub w art. 15a lub art. 15d lub art. 18e ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

Uwzględniając fakt, iż wnioskodawca nie ma możliwości wliczyć okresów ubezpieczenia społecznego do emerytury wojskowej, gdyż podstawa wymiaru jego emerytury wynosi 75%, należy przyjąć, iż jego sytuacja jest identyczna, jak żołnierzy przyjętych do służby po 1 stycznia 1999r., w stosunku do których istnieje możliwość pobierania dwóch świadczeń emerytalnych.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej w art. 32 ust. 1 stanowi, iż wszyscy są wobec prawa równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne.

W orzecznictwie zasada równości jest ujmowana jako nakaz traktowania sytuacji (podmiotów) podobnych w sposób podobny, a zarazem dopuszczenie traktowania sytuacji (podmiotów) odmiennych w sposób odmienny. W orzeczeniu z 9 marca 1988 r. (U 7/87) stwierdzono: „konstytucyjna zasada równości wobec prawa (...) polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo. A więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących”. Była ona wielokrotnie powtarzana w orzecznictwie TK (m.in. wyroki z 6 maja 1998 r., K 37/97; z 20 października 1998 r., K 7/98; z 17 maja 1999 r., P 6/98, z 21 stycznia 2014 r., SK 5/12, pkt III.3.6.2; 13 maja 2014 r., SK 61/13, pkt III.4.1; 21 lipca 2014 r., K 36/13, pkt III.2.1–2), a także NSA (np. uchwała z 22 maja 2000 r., OPK 1/00, ONSA 2000, nr 4, s. 133). W podobny sposób określił zasadę równości SN, wskazując, że oznacza ona „równe

traktowanie obywateli znajdujących się w tej samej sytuacji prawnej" (np. uchwała z 16 marca 2000 r., I KZP 56/99, OSNKW 2000, z. 3-4, s. 21).

Równość w prawie odnosi się do procesu stanowienia norm prawa i nakłada na prawodawcę obowiązek nadawania prawu takich treści, które czynią zadość nakazowi jednakowego traktowania podmiotów (sytuacji) podobnych.

Dlatego też zdaniem Sądu orzekającego prawidłowa jest dokonana przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 24 stycznia 2019r. sygn. I UK 426/17 (OSNP 2019/9/114), interpretacja art. 95 ust. 1 i 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Sąd Najwyższy stwierdził, że użyte w ust. 2 tego artykułu sformułowanie "emerytura (...) obliczona według zasad określonych w art. 15a albo art. 18e ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych" oznacza odwołanie się do zasad obliczenia emerytury wojskowej określonych w tych przepisach, a więc z uwzględnieniem wyłącznie służby wojskowej, co z kolei uzasadnia prawo do pobierania dwóch emerytur "wypracowanych" niezależnie od siebie. Zatem o wyjątku od zasady pobierania jednego świadczenia nie decyduje data przyjęcia do służby, ale brak możliwości obliczenia emerytury wojskowej przy uwzględnieniu "cywilnego" stażu emerytalnego. Przy czym ten "brak możliwości" nie występuje wtedy, gdy emeryt wojskowy nie decyduje się na złożenie wniosku o doliczenie po zwolnieniu ze służby wojskowej okresów składkowych i nieskładkowych, choć mogą one zwiększyć podstawę wymiaru emerytury do 75%. Wspólnym bowiem mianownikiem uzasadniającym prawo do dwóch świadczeń są uwarunkowania wynikające z przepisów prawa niepozwalające na wykorzystanie stażu "cywilnego" w emeryturze wojskowej, a nie wybór emeryta wojskowego.

Powołane orzeczenie, jak słusznie podnosił organ rentowy, zostało wydane w indywidualnej sprawie, w stanie faktycznym nieco odmiennym od rozpoznawanego. Jednakże mając na względzie zasadę równości wobec prawa ujętą w art. 32 ust. 1 Konstytucji słuszna wydaje się być interpretacja art. 95 ust. 1 i 2 ustawy emerytalnej dokonana przez Sąd Najwyższy w cytowanym orzeczeniu. Nie ma podstaw do odmiennego, nierównego traktowania osób, którzy znajdują się w takiej samej sytuacji, a mianowicie nie mają możliwości włączenia okresów stażu cywilnego do emerytury wojskowej. Wnioskodawca, mimo że pełnił służbę przed 1 stycznia 1999r., a zatem przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin dopuszczają doliczanie okresów cywilnego zatrudnienia, to faktycznie nie ma takiej możliwości, bowiem podstawa wymiaru jego emerytury wojskowej wynosi 75%, a zgodnie z powoływanym już art. 18 ust. 1 w/w ustawy kwota emerytury bez uwzględnienia dodatków, zasiłków i świadczeń pieniężnych nie może przekraczać 75% podstawy wymiaru emerytury.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne Sąd w trybie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. doszedł do przekonania, że decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 4 marca 2019r. odnośnie zawieszenia wypłaty emerytury wnioskodawcy jest błędna i nakazał jej zmianę poprzez podjęcie i wypłatę świadczenia B. K..

Sąd stosując art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach z FUS ustalił brak odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem dopiero analiza dokumentacji Ministerstwa Obrony Narodowej z akt emerytalnych wnioskodawcy pozwoliła na poczynienie istotnych w sprawie ustaleń i wydanie rozstrzygnięcia.